

Tonny de Vries-de Graaf tekst Gerrie Antonides foto's

Lace Fence (1)

Lace Fence betekent letterlijk kanten hek. Het is de naam die Ontwerpbureau Demakersvan gebruikt voor door hun ontworpen hekwerken met kantmotieven.

Afstudeerproject

Het succesverhaal van Lace Fence begon in 2003. Joep Verhoeven studeerde aan de Design Academy in Eindhoven. Voor zijn afstudeerproject was de opdracht van een industrieel standaardproduct iets moois te maken. Hij ontdekte dat de hekken, die wij allemaal kennen als afscherming van bv. bouwterreinen, er wereldwijd hetzelfde uitzien. Ze zijn allemaal gemaakt als een raster met een stevige rand er omheen. Hij onderzocht bij welke handwerktechniek je een stugge dikke draad kunt gebruiken en kwam tot de ontdekking dat alleen kantklossen die mogelijkheid gaf. Want door simpel de ene draad over de andere te leggen (draaien en kruisen) kun je de mooiste (open) patronen krijgen. Voor bv. breien en haken heb je een soepele draad nodig om de lussen te maken en de draad er doorheen te halen.

Kantklosles

Een speld steken valt nog niet mee

Joep nam contact op met de NKO. Gerrie Antonides was daar secretaresse, geeft les en woont in Veldhoven, een plaats in de buurt van Eindhoven. Zij bracht hem de basisprincipes van het kantklossen bij. Op haar aanraden heeft hij in Brugge diverse kantklosboeken aangeschaft om uit te zoeken welke kantsoort hij mooi vond. Dit resulteerde in een plaatje van een Chantillykant. Omdat dit te fijn is voor een hekwerk, werden elementen uit deze kant gehaald en tot een nieuw ontwerp gevormd. Joep, Gerrie en René van Hassel, een leerling van Gerrie, hebben hiervan proefjes geklost. Deze bleken nog steeds te fijn te zijn. Het patroon en het raster moeten op elkaar afgestemd zijn. Het ontwerp werd verder vereenvoudigd en Gerrie heeft hiervan een patroon getekend. Dit patroon werd uitvergroot tot het formaat dat nodig was voor het hek. Joep en René hebben dit uitgeklost met metalen binddraad als garen en spijkers als spelden. In 2005 studeerde Joep hiermee cum laude af. Zijn werkstuk is nu te zien in Museum de Kantfabriek in Horst.

Het vervolg

In 2006 richtten Joep Verhoeven, zijn broer Jeroen en studiegenoot Judith de Graauw het Ontwerpbureau Demakersvan op. Zij begonnen de hekwerken toe te passen in industriële projecten. In het begin werden de hekken vooral als sierobject gebruikt, bv. als afscherming van de lobby van een hotel. Tegenwoordig worden ze steeds vaker toegepast in bouwprojecten, bv. als balkonafscherming. Dan moeten ze wel aan andere, zwaardere eisen voldoen.

Naar Bangalore in India

Door de steeds grotere vraag naar Lace Fence ging Demakersvan op zoek naar uitbreidingsmogelijkheden. Een Indiase medestudent van de Design Academy bracht ze op het idee een fabriek in een ontwikkelingsland te openen. Joep heeft een paar jaar in India gewoond om de fabriek op te starten. Als 'kantklossers' nam hij betonvlechters aan, mannen die gewend zijn om met staaldraad te werken. Meestal wordt gewerkt met gegalvaniseerd staaldraad of draad met een pvc-coating met een buitendiameter van 2,5 of 3 mm. De werknemers hebben zelf uitgezocht met welke dikte van draad zij nog kunnen werken zonder lichamelijke schade te ondervinden. Dit bleek 4,5 mm te zijn.

Er werken 35 mensen in vaste dienst. Voor grote projecten kan de groep uitgebreid worden naar 75. Zij hebben inmiddels zoveel ervaring dat er geen werktekening meer hoeft te worden gemaakt. Na bespreking met de klant wordt op de computer een ontwerp gemaakt. Na goedkeuring wordt dit op doek op ware grootte afgedrukt en naar India gestuurd. Hierop wordt met staaldraad, hamer en spijkers geklost. Door in het ontwerp grijstonen toe te passen, weten de mensen of iets een open of dichte structuur moet hebben. Bij professionele kantmakers worden de motieven door geoefende kantklossers gemaakt en de gronden door de minder geoefenden of machinaal. De motieven worden met de grond verbonden, waarna de grond achter het motief meestal wordt weggeknipt. Dit heet applicatiekant. Hetzelfde gebeurt in India. Het motief wordt met de hand gemaakt, het raster door een machine en dan wordt het motief met het raster verbonden.

Zo klossen is echt mannenwerk

Toon van Tuijl Designprijs – Home Sweet Home

In 2009 werd de Toon van Tuijl Designprijs toegekend aan Demakersvan voor hun ontwerp van een 1200 m lang gevlochten hekwerk voor het Bijlmer Sportpark in Amsterdam Zuidoost. Deze prijs wordt elk jaar uitgereikt door de Nationale commissie voor internationale samenwerking en duurzame ontwikkeling. De prijs gaat naar het beste ontwerp dat bestemd is voor de westerse markt en eerlijk geproduceerd wordt in een ontwikkelingsland. Het bekroonde hekwerk heet Home Sweet Home. Er zijn tachtig verschillende motieven en decoraties in verwerkt. Deze refereren aan de verschillende culturen die in Amsterdam Zuidoost aanwezig zijn. Dit hekwerk werd in de fabriek in India geproduceerd. Home Sweet Home is een soort ontdekkingsreis. Sommige dingen weet je gelijk: de molen is Nederland, de matroesjka de Sovjet-Unie, de wajangpop is Indonesië en de bever met de maple leaves is Canada. Maar dat de kolibrie voor Jamaica staat en de leguaan voor de Nederlandse Antillen, dat kwam ik pas later te weten.

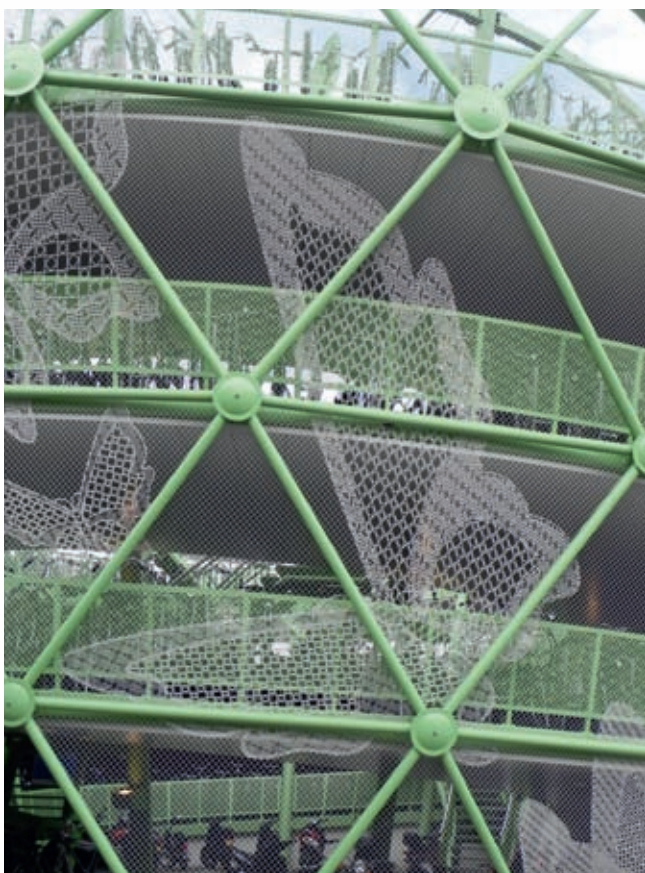

Nog een proefstukje

Huidige toepassingen

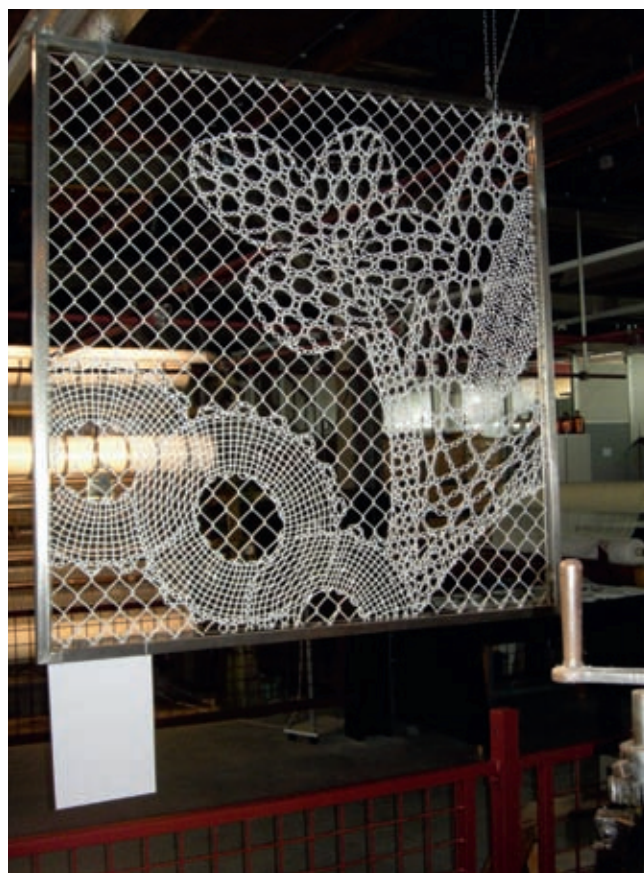
De eerste hekwerken zijn vooral museumobjecten geworden. Zij zijn opgenomen in de collecties van Museum Boijmans Van Beuningen in Rotterdam, Centre Pompidou in Parijs en Museum de Kantfabriek in Horst. Tegenwoordig komen we Lace Fence steeds vaker in de openbare ruimte tegen, zowel in het binnen- als in het buitenland.

Bicycle Apple is de naam van de fietsenstalling in de vorm van een appel die in 2010 naast het NS-station in Alphen aan den Rijn is neergezet. De groene metalen buizen, waaruit de constructie is opgebouwd, contrasteren mooi met het witte hekwerk waarop diverse vlinders te zien zijn. Je kunt ze zo naklossen.

Bicycle Apple

Foto: Nico de Vries

Examenwerkstuk in Horst

Foto: Tony de Kaper

Hek om het Bijlmer Sportpark

Foto: Nico de Vries

In Den Haag is Het Podium gebouwd, een appartementencomplex met een kanten façade van 3000 m². Daarna werd begin 2011 in de Christoffel Plantijnstraat een appartementencomplex opgeleverd waarvan de balkonhekken voorzien zijn van een kantpatroon. Ook de toegangshekken naar de binnenplaats zijn hier versierd met kant.

Dit zijn enkele voorbeelden van Lace Fence die u zó kunt bekijken als u er eens in de buurt bent. Foto's hiervan komen in Kantbrief 2011-4. In Kantbrief 2009-1 staan foto's van een kanten hek om een van de molens in Brugge. Dit hek is daar geplaatst voor de manifestatie Kantlijnen.